

LATVIJAS REPUBLIKA
PREIĻU NOVADA BĀRIŅTIESA

Kooperatīvā iela 6, Preiļi, LV-5301, tālrunis: 65322106, e-pasts: barintiesa@preili.lv

**PĀRSKATS PAR PREIĻU NOVADA BĀRIŅTIESAS DARBU
2023.GADĀ**

Pārskats par Preiļu novada bāriņtiesas darbu ir sagatavots, pamatojoties uz Bāriņtiesas likuma 5.panta ceturtnās daļas prasībām, kas paredz, ka bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Veicot pārskata sagatavošanu, Preiļu novada Bāriņtiesa sniegs ziņas ievērojot Fizisko personu datu apstrādes likuma nosacījumus un Bāriņtiesas likuma 17.panta 1.punktā un 78.pantā minēto aizliegumu par ziņu izpaušanu trešajām personām, pildot amata pienākumus. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājas lapā.

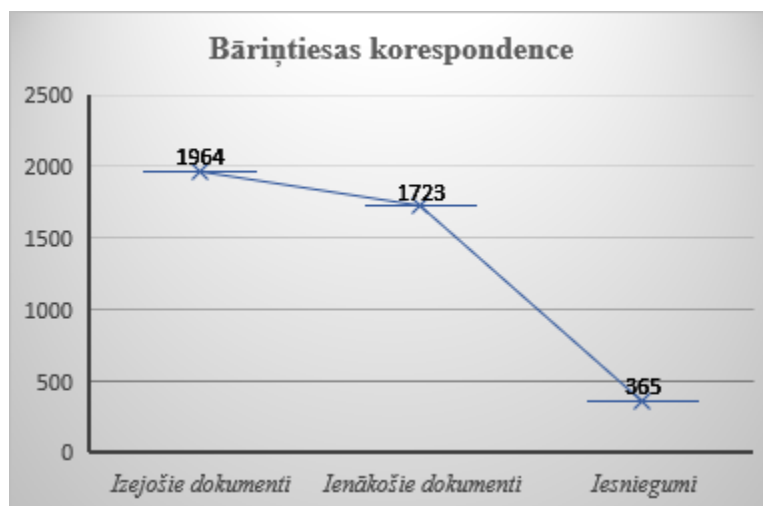
Preiļu novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar Preiļu novada bāriņtiesas nolikumu (apstiprināts ar Preiļu novada domes 26.08.2021. sēdes lēmumu (protokols Nr.18;11.§); grozījumi ar Preiļu novada domes, 28.12.2023. lēmumu (protokols Nr. 15;31.§), pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, Civillikumu, citu normatīvo aktu un publisko tiesību principiem. Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Darba organizācija

Bāriņtiesas sastāvā ir bāriņtiesas priekšsēdētāja Ilona Trifanova, bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece - Iveta Stivriška, bāriņtiesas locekļi – Anna Lazdāne, Inta Baško, Santa Ancāne-Novikova, Agita Pudule, kuri piedalās bāriņtiesas sēdēs, veic bērnu dzīves apstākļu pārbaudes, nodrošina ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu un aizgādībā esošo personu mantisko un personisko tiesību ievērošanas uzraudzību, kā arī pilda citus pienākumus saskaņā ar amata aprakstu. Bāriņtiesas lietvedības sekretāre ir Santa Šmukša, bāriņtiesas priekšsēdētāja palīgs – Anita Anspoka. Visiem bāriņtiesas

darbiniekiem ir pienākumu veikšanai atbilstoša izglītība. Regulāri tiek celta profesionālā kvalifikācija, apmeklējot kursus un seminārus. 2023.gadā viens no bāriņtiesas locekļiem ir apguvis profesionālās pilnveides izglītības programmu “Bāriņtiesas vadība un organizācija”. Darbinieki regulāri dalās pieredzē ar kolēģiem, lai sekmētu savu profesionālo izaugsmi un kompetenci.

Ikdienas bāriņtiesas darbības nodrošināšanai nosūtīti 1964 dokumenti un saņemti 365 fizisku un juridisku personu iesniegumi, kā arī 1723 ienākošie dokumenti.

1.attēls “Bāriņtiesas korespondence”

Pārskata gadā ierosinātas 71 jaunas lietas. 2023.gada 31.decembrī bāriņtiesā aktīvas - 256 lietas. Ikdienā bāriņtiesa sniedz klātienēs un telefona konsultācijas Preiļu pilsētas un Preiļu novada iedzīvotājiem bāriņtiesas kompetences jautājumos.

2023.gadā bāriņtiesas darbinieki 37 reizes piedalījušies tiesas sēdēs Preiļos, Daugavpilī, Rēzeknē un Krāslavā. Bāriņtiesa tiesas procesos bijusi gan prasītājs, gan atbildētājs, gan tiesas pieaicināta iestāde viedokļa un atzinuma sniegšanai. Bāriņtiesa pārstāvēta lietās par saskarsmes tiesību noteikšanu, atsevišķas aizgādības noteikšanu, dzīves vietas noteikšanu, aizgādības tiesību atņemšanu un atjaunošanu, rīcībspējas ierobežošanu, bērnu mantisko interešu pārvaldīšanu. Iestādes darbinieki piedalījās lietu izskatīšanā kriminālprocesos.

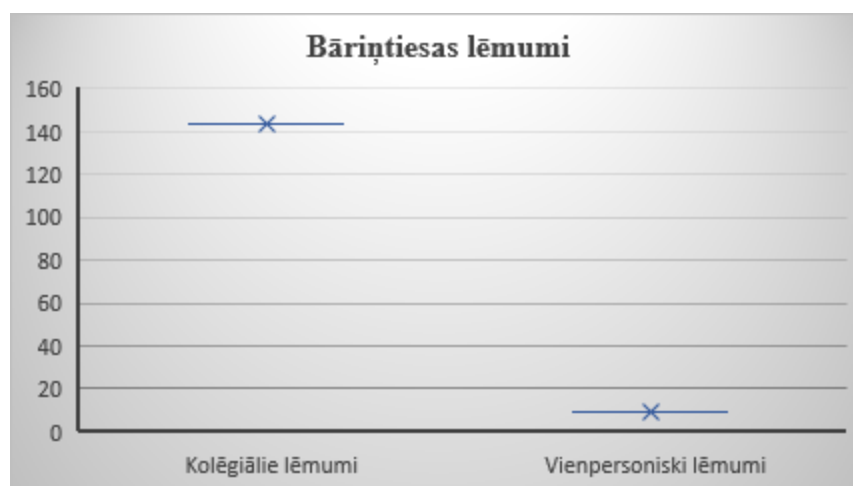
Papildus Bāriņtiesa 10 reizes piedalījās starpinstitucionālajās sanāksmēs Valsts probācijas dienestā, izstrādāja priekšlikumus risku novēršanai personām un ģimenēm.

Pieprasīti un saņemti gada norēķini par bērnu personisko un mantisko tiesību pārstāvēšanu 43 aizbildnības lietās, 36 lietā par bērna mantas pārvaldību un 38

aizgādības lietās. Bāriņtiesa norēķinu pareizību pārbauda, pieprasot izziņas attiecīgajām iestādēm.

Bāriņtiesa strādā ar nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmu (NPAIS), audžuģimeņu informācijas sistēmu (AĢIS), bāriņtiesas informācijas sistēmu (BARIS), izmanto Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Sodu reģistru, Iedzīvotāju reģistra datu bāzes un Pašvaldības sociālās palīdzības informācijas sistēmas datus. 2023.gadā NPAIS, BARIS un AĢIS sistēmās ir ievadīti dati par pārskata gada ierosinātajām lietām.

2023.gadā Preiļu novada bāriņtiesa ir pieņēmusi 144 lēmumus. Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un lēmumus pieņem koleģiāli. Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos un jārīkojas nekavējoties, lai nodrošinātu bērnam drošus apstākļus, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna nošķiršanu, aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, aizbildņa vai audžuģimenes atstādināšanu no pienākumu pildīšanas un bērna nogādāšanu drošā vietā. Šogad bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece un bāriņtiesas locekļi pieņēma 9 vienpersoniskos lēmumus, kuri skāra 16 bērnus. Viens no bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem pārskata gadā ir pārsūdzēts tiesā, bet administratīvā tiesa ir atstājusi spēkā bāriņtiesas pieņemto lēmumu.

2.attēls “Bāriņtiesas lēmumi”

Preventīvais darbs

Preiļu novada bāriņtiesa, sadarbībā ar Preiļu novada Labklājības pārvaldi, 2023.gadā veltīja pastiprinātu uzmanību preventīvajam darbam ģimenēm ar bērniem.

Bāriņtiesas darbinieki gada laikā veica 534 dzīves apstākļu pārbaudes ģimenēs, kur uzturas nepilngadīgie bērni un personas ar ierobežotu rīcībspēju.

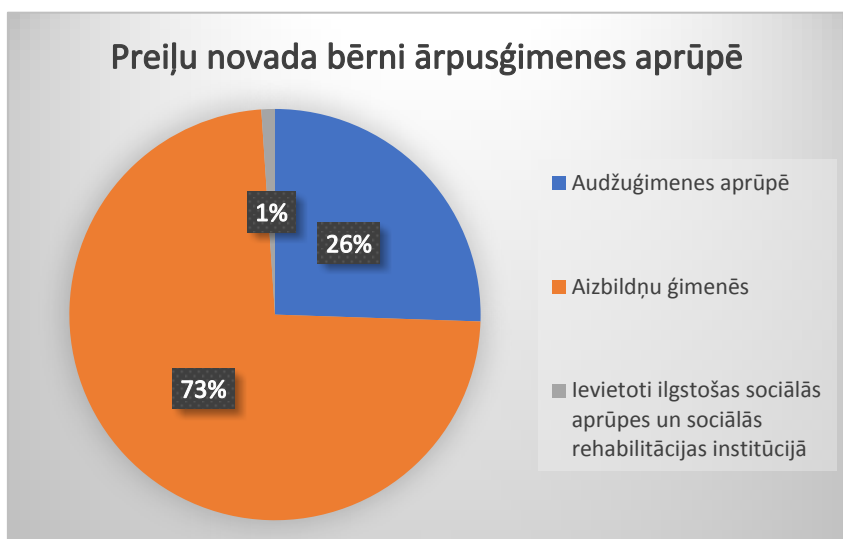
Šī gada ietvaros bāriņtiesa informējusi Labklājības pārvaldi, pašvaldības policiju, valsts policiju un citas institūcijas par 38 ģimenēm, kurās netiek pietiekoši nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana. 38 ģimenēm, kurās aug 77 bērni, bāriņtiesa, sadarbībā ar Labklājības pārvaldi, uzdeva noteiktajā termiņā novērst bērnu attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Pateicoties Preiļu novada pašvaldības sociālā atbalsta pakalpojumiem, veiksmīgai starpinstitucionālajai sadarbībai ar Labklājības pārvaldi, izglītības pārvaldi, psihologiem, sociālajiem darbiniekiem un pedagogiem, izglītības iestādēm, ģimenes ārstiem, Valsts un pašvaldības policiju, Probācijas dienestu, vecākiem, var konstatēt, ka kopumā ģimenēs ir uzlabojusies izpratne par bērnu aprūpi un uzraudzību, bet nepieciešams turpināt sniegt atbalstu un pakalpojumus ģimenēm un bērniem, kuri ir nonākuši iestāžu redzeslokā. Bāriņtiesa 2023.gadā pieņēma koleģiālus lēmumus pārtraukt bērna aizgādības tiesības 18 personām - 11 mātēm un 7 tēviem, 5 vecākiem jau iepriekš tika pārtrauktas aizgādības tiesības, jo ģimenē netika nodrošināta nepilngadīgo atbilstoša aprūpe un uzraudzība. Ir atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības 10 personām, iestāde sniedza prasības pieteikumu tiesā par bērna aizgādības tiesību atņemšanu 11 vecākiem un 3 personām ar tiesas spriedumu ir atņemtas aizgādības tiesības uz bērniem.

2023.gadā uz pārrunām bāriņtiesā, lai pieprasītu paskaidrojumus, dotu norādījumus, uzdotu pienākumus bērnu aizgādības jautājumos un nodrošinātu bērnu personisko vai mantisko tiesību aizsardzību, kā arī, lai sniegtu atbalstu grūtības nonākušajiem vecākiem, uzaicinātas 38 ģimenes. Bāriņtiesa iesaistās gadījumu risināšanā, kad nepilngadīgajiem ir neattaisnoti mācību kavējumi, uzvedības problēmas un likumu pārkāpumi, kad bērni ir iesaistīti konfliktos, lieto atkarības izraisošas vielas, nepakļaujas audzināšanai. Lai vispusīgi palīdzētu vecākiem, uz pārrunām tika aicināti Preiļu pašvaldības institūciju pārstāvji no Labklājības pārvaldes, Preiļu novada pašvaldības policijas un izglītības iestādēm.

Ārpusģimenes aprūpe

Ja bērns ir palicis bez vecāku aizgādības, (bērna vecāki ir miruši, vecākiem ir pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības, bērna vecāki slimības dēļ nespēj pienācīgi aprūpēt un uzraudzīt bērnu, bērna vecāki ir nepilngadīgi un citos gadījumos), bāriņtiesa koleģiāli lemj par bērnam piemērotāko ārpusģimenes veidu – aizbildnību, ievietošanu

audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. 2023.gada 31.decembrī ārpusģimenes aprūpē atradās 69 Preiļu novada bērni, no tiem audžuģimenes aprūpē - 15 bērni, aizbildņu ģimenēs - 52 bērni. Divi no Preiļu novada pašvaldības bērniem, tika ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Pagājušajā gadā ārpusģimenes aprūpe no jauna ir nodrošināta 24 bērnam. Aizbildņu pienākumus 2023.gadā visbiežāk uzņēmušies pildīt vecvecāki (8 personas), bērniem emocionāli tuvas personas, kas nav radnieki (3 personas) un bērnu radnieki (1 personas). Lai izvērtētu ārpusģimenes pakalpojuma kvalitāti, bāriņtiesas darbinieki veic ikgadējo bez vecāku gādības palikušo bērnu dzīvesvietas pārbaudi, lai pārliecinātos par bērnu aprūpi un uzraudzību, noskaidro bērna un ģimenes locekļu viedokļus, seko līdzi darbībām ar bērna mantu, izsniedz bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai.

3.attēls "Preiļu novada bērni ārpusģimenes aprūpē"

Šobrīd Preiļu novadā ir trīs audžuģimenes, kurās ir ievietoti 12 bērni. Preiļu novada bāriņtiesa aicina novada iedzīvotājus būt aktīviem un atbalstošiem, dalīties mīlestībā, kļūstot par audžuģimeni bērniem, kuri ir palikuši bez vecāku gādības.

Adopcijas lietas

2023.gadā bāriņtiesa nav pieņēmusi lēmumus adopcijas lietās.

Atzinumi sniegšanai tiesai

Viena no darbietilpīgākajām un komplicētākajām jomām bāriņtiesas darbā ir atzinumu sniegšana pēc tiesas pieprasījuma. Pārskata gadā bāriņtiesa ir sniegusi piecus atzinumus tiesai par kārtību, kādā vecāki var izmantot saskarsmes tiesības un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar saviem bērniem, par bērna dzīvesvietas noteikšanu, atsevišķas aizgādības noteikšanu, aprūpes un uzraudzības tiesību noteikšanu.

Citas lietas

Bāriņtiesa pieņēmusi četrus lēmumus par ģimenes valsts pabalsta izmaksu personai, kura faktiski audzina bērnu vai pašam bērnam, ja viņš ir sasniedzis 15 gadu vecumu.

Aizgādības lietu pārraudzība

Viena no bāriņtiesas darbības sfērām ir aizgādības lietu pārraudzība. Aizgādībā esoša persona ir pilngadīga persona ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu. Pēc sprieduma par rīcībspējas ierobežojuma noteikšanu stāšanās likumīgā spēkā, bāriņtiesa pieņem lēmumu par aizgādņa iecelšanu. 2023.gadā bāriņtiesā bija **38** aktīvas lietas par aizgādņa iecelšanu personai ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa uzrauga aizgādībā esošo tiesību un interešu ievērošanu, pieprasot no aizgādņiem norēķinus, pārbaudot tos, kā arī veicot šo personu dzīves apstākļu pārbaudes.

Bāriņtiesa arī iecel aizgādņus promesošas personas mantai un mantojumam, ja ar notāra taisītu notariālo aktu nodibināta aizgādība, ja mantojuma atstājējam piederējis uzņēmums vai saimniecība un to darbība jāturpina līdz brīdim, kad mantiniekiem apstiprinātas mantojuma tiesības. 2023.gadā ir ierosinātas 9 lietas par aizgādņa iecelšanu mantojumam.

Bāriņtiesu apliecinājumi

Preiļu novada bāriņtiesa ir veikusi uzdevumus, nodrošinot pakalpojumus Preiļu novada pārvaldēs (Riebiņu un Vārkavas pagastu pārvaldēs) un pilsētā - darījumu apliecināšana, pilnvaru sagatavošana, apliecināšana un atsaukšana, dokumentu atvasinājumu pareizības apliecināšana, nostiprinājumu lūgumu sastādīšana, parakstu

aplūcināšana u.c. 2023.gadā izdarīti 525 aplūcinājumi. Ir sagatavoti 127 darījuma akta projekti.

Arhīvs

Bāriņtiesa veido un uztur savu arhīvu atbilstoši arhīva likumam. Bāriņtiesa uzglabā ilgstoši un pastāvīgi glabājamās lietas no 1996.gada līdz 2023.gadam. Pēc arhīva darbinieku pieprasījuma, pastāvīgi glabājamās lietas tiek nodotas glabāšanai Daugavpils zonālajā valsts arhīvā – 2023.gadā tika nodota 101 pastāvīgi glabājamā lieta.

Ar cieņu,

Preiļu novada bāriņtiesas priekšsēdētāja

Ilona Trifanova